

DECIZII

DECIZIA COMISIEI

din 9 iunie 2010

privind ajutorul de stat C 1/09 (ex NN 69/08) acordat de Ungaria în favoarea MOL Nyrt.

[notificată cu numărul C(2010) 3553]

(Numai textul în limba maghiară este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2011/88/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

având în vedere Decizia Comisiei nr. C 1/09 (ex NN 69/08) ⁽¹⁾ privind ajutorul, de inițiere a procedurii prevăzute la articolul 108 alineatul (2) din tratat ⁽²⁾,

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior și ținând seama de observațiile acestora,

întrucât:

I. PROCEDURA

- (1) Ca urmare a plângerii primite la 14 noiembrie 2007, la data de 13 ianuarie 2009, Comisia a inițiat procedura oficială de investigare a măsurilor luate de Ungaria care ar putea constitui ajutor de stat în favoarea întreprinderii Hungarian Oil & Gas Plc (*Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.*; denumită în continuare „MOL”).
- (2) La 8 aprilie 2009, Ungaria și-a prezentat observațiile cu privire la decizia Comisiei de inițiere a procedurii.

⁽¹⁾ Începând cu 1 decembrie 2009, articolele 87 și 88 din tratat devin articolele 107, respectiv 108, din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, cele două seturi de dispoziții fiind, în esență, aceleași. În scopul prezentei decizii, trimiterile la articolele 107 și 108 din TFUE se înțeleg ca trimiteri la articolele 87, respectiv 88, din Tratatul CE, după caz.

⁽²⁾ Decizia 2009/C 74/05 a Comisiei (JO C 74, 28.3.2009, p. 63).

- (3) Decizia de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la 28 martie 2009 ⁽³⁾. La data de 27 aprilie 2009, două părți interesate, MOL și Asociația Ungară pentru Minerit (*Magyar Bányászati Szövetség*), și-au prezentat observațiile.

- (4) Comisia a transmis Ungariei observațiile sale prin scrisoarea din 2 iunie 2009. Prin scrisoarea din 3 iulie 2009, Ungaria a transmis că, în ceea ce privește observațiile părților interesate, nu are niciun fel de comentarii.

- (5) La 21 septembrie 2009 și 12 ianuarie 2010, Comisia a solicitat informații suplimentare autorităților ungare, iar Ungaria a răspuns acestei solicitări prin scrisorile din 19 octombrie 2009 și 9 februarie 2010.

II. BENEFICIARUL

- (6) MOL este o societate petrolieră și de gaz cu sediul în Budapesta, Ungaria. Principalele activități ale societății MOL pe piața din Ungaria cuprind: explorarea și producția de țiței și de gaze naturale, prelucrarea de produse derivate din gaze naturale, rafinarea, transportul, depozitarea și distribuția produselor din țiței, atât cu amănuntul, cât și cu ridicata, transportul gazelor naturale și producția și comercializarea de olefine și poliolefine. În plus, MOL Group (din care MOL face parte) include, de asemenea, câteva alte sucursale din Ungaria și din străinătate ⁽⁴⁾.
- (7) În Ungaria și Slovacia, MOL Group este liderul de piață în fiecare dintre activitățile sale principale. În 2008, valoarea netă a vânzărilor efectuate de MOL și MOL Group se situa în jurul a 6,8 miliarde EUR și, respectiv, 13 miliarde EUR ⁽⁵⁾. În același an, valoarea profiturilor din exploatare ale celor două entități era în jurul a 400 de milioane EUR și 732 de milioane EUR.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 2.

⁽⁴⁾ De exemplu, TVK (una dintre principalele întreprinderi din industria chimică din Ungaria), Slovnaft (întreprindere petrolieră din Slovacia) și Roth (o întreprindere de vânzare cu ridicata și cu amănuntul din Austria). De asemenea, Grupul a încheiat un parteneriat strategic cu societatea INA din Croația.

⁽⁵⁾ http://www.molgroup.hu/en/investors/financial_reports/

III. DESCRIEREA MĂSURII

Legea minelor

(8) Normele generale de reglementare a activităților miniere de pe teritoriul Ungariei sunt stabilite în Legea minelor din 1993 (denumită în continuare „Legea minelor”) (6), care reglementează și activitățile miniere (prospectare, explorare și extracție) care implică hidrocarburi (adică țiței și gaze naturale).

(9) În cadrul Legii minelor, se face distincția între activitățile miniere prestate în baza a două instrumente juridice diferite: (i) concesiune (7) și (ii) autorizare (8).

— În cazul unei *concesiuni*, ministerul responsabil cu activitățile miniere (denumit în continuare „ministerul competent”) încheie un contract (9) cu ofertantul câștigător al unei licitații publice (10) pentru exploatarea unei „zone închise”.

— Aceasta este diferită de „zonele deschise” (11), unde *autorizarea* drepturilor de exploatare minieră nu poate fi refuzată de către Autoritatea pentru minerit în cazul în care solicitantul îndeplinește condițiile prevăzute în lege (12).

(10) În conformitate cu definiția din Legea minelor (13), zonele închise sunt rezervate pentru activitățile miniere desfășurate în baza unei concesiuni. Prin urmare, orice zonă în afara unei zone închise îndeplinește condițiile unei zone deschise. În conformitate cu explicația transmisă de Ungaria, intenția inițială era să se clasifice toate terenurile ca zone închise destinate concesiunii. Zonele deschise presupuse a fi mai puțin bogate în minereuri ar fi fost excepția. În asemenea cazuri, s-a crezut că aceste terenuri valorează mai puțin și nu se preconiza primirea de oferte în cadrul licitației publice.

(11) Legea minelor prevede, de asemenea, că în cazul extracției resurselor minerale se plătește o taxă de exploatare minieră către stat, a cărei valoare reprezintă un procentaj din valoarea minereurilor extrase (14). Taxa de exploatare minieră diferă în funcție de regimul aplicabil:

— în cazul concesiunilor, valoarea taxei de exploatare minieră este stabilită în acordul de concesiune (15);

— în cazul resurselor minerale extrase în baza autorizării, taxa este reglementată de Legea minelor (16). Până în ianuarie 2008, taxa de exploatare minieră pentru extragerea hidrocarburilor în baza autorizării s-a ridicat la 12 % pentru terenurile date în exploatare după 1 ianuarie 1998 și J% pentru terenurile date în exploatare înainte de 1 ianuarie 1998 (17). Procentajul „J” urma să fie calculat conform unei formule care se baza pe prețurile istorice ale gazelor, pe cantitatea extrasă și pe valoarea acestora, iar valoarea minimă a fost stabilită la 12 %.

Secțiunea 26/A(5) din Legea minelor

(12) În cadrul secțiunii 26/A(5) din Legea minelor, se prevede că, în cazurile în care societatea care a primit autorizația nu demarează lucrările de extracție în decurs de cinci ani de la data eliberării autorizației de către Autoritatea pentru minerit, dreptul de exploatare minieră este retras (18).

(13) De asemenea, în cadrul acestei secțiuni se prevede posibilitatea prelungirii acestui termen printr-un acord între ministerul competent și societatea minieră (19). În cadrul secțiunii se prevăd trei taxe diferite care trebuie plătite la acordarea prelungirii dreptului de exploatare minieră:

(a) în primul rând, trebuie plătită o taxă pentru prelungirea dreptului de exploatare minieră până la demararea efectivă a exploatării, pentru terenurile care nu sunt exploatare. Această taxă este de maxim 1,2 ori mai mare decât taxa de exploatare minieră inițială, calculată pe baza cantității ipotetice de minereuri prevăzute, deoarece această sumă trebuie plătită într-un interval de timp în care câmpul respectiv nu este încă productiv;

(16) Secțiunea 20 punctele 2-7 din Legea minelor.

(17) Alte taxe au fost prevăzute pentru alte tipuri de minereuri, precum minereurile solide.

(18) Secțiunea 26/A(5) din Legea minelor prevede următoarele: „societatea minieră începe producția [...] în decurs de cinci ani de la stabilirea terenului minier. Societatea minieră îi poate solicita Autorității pentru minerit să prelungească acest termen o singură dată cu până la cinci ani. În cazul acordării prelungirii, societatea minieră datorează o taxă. Cantitatea de materie primă minerală corespunzătoare taxei și procentajul taxei de exploatare minieră de plătit în funcție de valoare sunt stipulate într-un acord încheiat între minister și societatea minieră la un nivel superior procentajului aplicat la momentul solicitării, dar nu mai mare de 1,2 ori față de nivelul inițial. Autoritatea pentru minerit hotărăște cu privire la prelungirea termenului. În cadrul hotărârii se menționează valoarea obligației de plată stipulate în acord. Societatea minieră poate acorda o prelungire a termenului pentru mai mult de două terenuri miniere în același timp în cazul în care solicitarea cu privire la taxa majorată de exploatare minieră pentru terenurile miniere pentru care a fost prelungit termenul acoperă toate siturile miniere ale societății miniere în cadrul unui acord cu durată de cel puțin cinci ani. În cazul în care se efectuează o solicitare de prelungire a termenului pentru mai mult de cinci terenuri miniere, în plus față de taxa de exploatare minieră majorată în conformitate cu acordul încheiat între minister și societatea minieră, se poate, de asemenea, fixa o plată unică la nivelul a 20 % din suma de plătit în conformitate cu taxa de exploatare minieră majorată”.

(19) A se vedea nota de subsol 18.

(6) 1993. évi XLVIII. Törvény a bányászatról (Legea nr. XLVIII din 1993 privind activitățile miniere).

(7) Secțiunea 8 din Legea minelor.

(8) Secțiunea 5 din Legea minelor.

(9) Secțiunea 12 din Legea minelor.

(10) Secțiunea 10 din Legea minelor.

(11) Secțiunea 5 punctul 1 litera (a) din Legea minelor.

(12) Secțiunea 5 punctul 4 din Legea minelor.

(13) Secțiunea 9 din Legea minelor.

(14) Secțiunea 20 punctul 1 din Legea minelor.

(15) Secțiunea 20 punctul 11 din Legea minelor.

- (b) în al doilea rând, în cazul în care solicitarea de prelungire se referă la mai mult de două terenuri, nivelul taxei (taxa de exploatare minieră majorată) se aplică în cazul tuturor terenurilor de exploatare minieră ale societății;
- (c) în al treilea rând, în cazul în care prelungirea se referă la mai mult de cinci terenuri, este posibil să se adauge o plată unică ⁽²⁰⁾.

Acordul de prelungire semnat între MOL și statul ungar

- (14) La 19 septembrie 2005, MOL a solicitat prelungirea dreptului de exploatare minieră pentru 12 dintre terenurile cu hidrocarburi, drept care fusese obținut anterior în baza unei autorizări și unde nu se demaraseră la termen activitățile de extracție. La 22 decembrie 2005, MOL și ministerul au încheiat un acord de prelungire în baza secțiunii 26/A(5) din Legea minelor, în următoarele condiții:
- (a) Taxa de prelungire: Cele douăsprezece autorizații de exploatare minieră care fac obiectul solicitării au fost prelungite cu cinci ani (adică MOL ar dispune de încă cinci ani pentru a demarara activitățile de extracție pe aceste terenuri). Taxa pentru prelungire a fost prevăzută pentru fiecare dintre cei cinci ani ai perioadei de prelungire prin utilizarea taxei de exploatare minieră de 12 %, în vigoare la momentul respectiv, și a unui coeficient („c”) cuprins între 1,020 și 1,050, taxele de prelungire rezultate fiind cele enumerate mai jos în tabelul 1 ⁽²¹⁾. Taxa pentru prelungirea dreptului de exploatare minieră a fost prevăzută pentru cei cinci ani ai perioadei de prelungire. În cazurile în care terenurile erau efectiv în exploatare, taxa stipulată trebuia aplicată pentru restul perioadei de cincisprezece ani ca taxă de exploatare minieră pentru terenurile care fac obiectul prelungirii ⁽²²⁾.

Tabelul 1

Taxele prevăzute în acordul de prelungire

Anul	Taxa inițială × c	Taxa de prelungire pentru terenurile care nu sunt în exploatare/Taxa majorată extinsă la toate terenurile
1	12 % × 1,050	12,6 %
2	12 % × 1,038	12,456 %
3	12 % × 1,025	12,3 %
4	12 % × 1,020	12,24 %
5	12 % × 1,020	12,24 %
6-15	12 % × 1,020	12,24 %

- (b) Extinderea taxei majorate la toate terenurile miniere: Având în vedere faptul că extinderea dreptului de exploatare minieră fusese solicitată pentru încă două

terenuri, taxa majorată (care este egală cu taxa pentru prelungire, conform celor ilustrate în tabelul 1) a trebuit să fie aplicată pentru următorii cincisprezece ani, adică până în 2020, pentru toate terenurile pentru care MOL deține autorizație, care au fost puse în exploatare după 1 ianuarie 1998. În ceea ce privește terenurile care au fost puse în exploatare înainte de 1 ianuarie 1998, se aplică factorul „j” multiplicat cu „c” ⁽²³⁾.

- (c) Taxa fixă de exploatare minieră: De asemenea, părțile au convenit în mod explicit ca taxa de exploatare minieră prevăzută să fie valabilă pentru întreaga durată a contractului (adică până în 2020), indiferent de modificările la Legea minelor ⁽²⁴⁾.
- (d) Plata unică: Având în vedere faptul că prelungirea dreptului de exploatare minieră fusese solicitat pentru mai mult de cinci terenuri, în acord ⁽²⁵⁾ s-a prevăzut și o plată unică în valoare de 20 de miliarde HUF ⁽²⁶⁾.
- (e) Clauza de reziliere: Acordul prevedea faptul că nu putea fi modificat în mod unilateral (ci doar cu consimțământul ambelor părți). Oricare dintre părți poate rezilia acordul doar în cazul unei modificări a acționariatului MOL (cel puțin 25 % din acțiuni).
- (15) Prin hotărârea din 23 decembrie 2005, Autoritatea pentru minerit a prelungit drepturile de exploatare minieră ale MOL pentru cele douăsprezece terenuri solicitate și a extins aplicarea taxei majorate la toate terenurile deținute de societate.

Modificări la Legea minelor în ceea ce privește taxa de exploatare minieră pentru drepturile de exploatare minieră acordate prin autorizare

- (16) O modificare ⁽²⁷⁾ la Legea minelor, care a intrat în vigoare la 8 ianuarie 2008 ⁽²⁸⁾ (denumită în continuare „modificarea din 2008”) a majorat în mod considerabil taxa de exploatare minieră pentru anumite categorii de hidrocarburi. Taxa de exploatare minieră pentru alte

⁽²³⁾ Punctul 4 din contractul de prelungire.

⁽²⁴⁾ Punctul 9 din contractul de prelungire a dreptului de exploatare minieră prevede ca toți factorii prin care se stabilește nivelul taxei de exploatare minieră să rămână aceeași pe întreaga durată a contractului.

⁽²⁵⁾ Aproximativ 76 milioane EUR la rata de schimb BCE de 263 EUR/HUF la 16 aprilie 2010. În această decizie toate conversiile EUR/HUF au fost efectuate la această rată.

⁽²⁶⁾ Punctul 6 din contractul de prelungire.

⁽²⁷⁾ Această modificare a fost menționată în decizia de inițiere sub denumirea de „modificarea din 2008”. Autoritățile ungare au subliniat în documentele trimise că această modificare a fost aprobată de Parlament în 2007. Din motive de consecvență cu decizia de inițiere, modificarea Legii minelor care a intrat în vigoare la 8 ianuarie 2008 este menționată în continuare sub denumirea de „modificarea din 2008”. În mod similar, modificarea care a intrat în vigoare la 23 ianuarie 2009 este menționată în continuare sub denumirea de „modificarea din 2009”.

⁽²⁸⁾ Legea nr. CXXIII din 2007.

⁽²⁰⁾ Maximum 20 % din sumă în baza taxei de exploatare minieră majorate.

⁽²¹⁾ Punctul 1 din contractul de prelungire.

⁽²²⁾ Punctul 3 din contractul de prelungire.

tipuri de minereuri nu a fost afectată de această modificare. În cadrul secțiunii 5 din legea de modificare se prevede o taxă de exploatare minieră diferențiată în funcție de: (i) data la care câmpul minier a fost dat în exploatare; (ii) cantitatea de hidrocarburi extrasă și (iii) prețul țițeiului la data respectivă.

— S-a prevăzut o taxă de exploatare minieră de 30 % pentru terenurile date în exploatare între 1 ianuarie 1998 și 1 ianuarie 2008.

— În cazul terenurilor date în exploatare după 1 ianuarie 2008, se aplică niveluri diferențiate (12 %, 20 % sau 30 %), în funcție de cantitatea de hidrocarburi extrasă.

— În cazul minelor date în exploatare înainte de 1 ianuarie 1998, se utilizează factorul „J”, valoarea sa minimă fiind stabilită la 30 %.

Mai mult, toate aceste niveluri fac obiectul unei suprataxe în funcție de prețul țițeiului: + 3 % în cazul în care prețul țițeiului depășește 80 USD/bbl sau + 6 % în cazul în care depășește 90 USD/bbl (denumită în continuare „clauza

Brent”). Există niveluri speciale care se aplică, de exemplu, în cazul unor condiții dificile de extracție (12 %) și al gazului inert (8 %).

(17) Aceste niveluri pentru exploatarea minieră au fost în vigoare între 8 ianuarie 2008 și 23 ianuarie 2009 și s-au aplicat în cazul tuturor societăților miniere care execută activități pe siturile miniere în baza autorizării, inclusiv în cazul celor care au primit autorizare înainte de ianuarie 2008, de la intrarea în vigoare a modificărilor la Legea minelor. O nouă modificare la Legea minelor a intrat în vigoare la 23 ianuarie 2009 (după decizia Comisiei de demarare a procedurii oficiale de investigare), care reduce taxa de exploatare minieră pentru terenurile aflate în exploatare între 1 ianuarie 1998 și 1 ianuarie 2008 înapoi la 12 % (concomitent cu menținerea „clauzei Brent”) (29). Taxa de exploatare minieră aplicabilă pentru celelalte tipuri de terenuri a rămas identică cu cea din Legea minelor aplicabilă în 2008.

(18) În tabelul 2 se prezintă, pe scurt, taxele de exploatare minieră aplicabile în regim de autorizare, în funcție de versiunile diferite ale Legii minelor.

Tabelul 2

Prezentare, pe scurt, a taxelor de exploatare minieră aplicabile în regim de autorizare, în baza Legii minelor

		Taxa aplicabilă până în 2008	Taxa aplicabilă până în 2008	Taxa aplicabilă din 23 ianuarie 2009
Producția a început înainte de 1 ianuarie 1998		J % (cel puțin 12 %)	J % (cel puțin 30 %, + 3 % sau 6 % clauza Brent)	J % (cel puțin 30 %, + 3 % sau 6 % clauza Brent)
Producția a început între 1 ianuarie 1998 și 1 ianuarie 2008		12 %	30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)
Producția a început după 1 ianuarie 2008	Terenuri de gaze cu producție anuală de mai puțin de 300 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală de mai puțin de 50 kt	NA	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)
	Terenuri de gaze cu o producție anuală între 300-500 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală între 50-200 kt		20 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	20 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)
	Terenuri de gaze cu o producție anuală peste 500 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală de peste 200 kt		30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)
Hidrocarburi cu condiții speciale de minerit			12 %	12 %
Gaz natural cu concentrație mare de gaz inert			8 %	8 %

„J” se calculează în funcție de o formulă care se bazează pe prețurile istorice ale gazelor, cantitatea extrasă și valoarea acesteia, a se vedea considerentul 11.

(29) Secțiunea 235 din Legea nr. LXXXI din 2008.

IV. MOTIVE PENTRU INIȚIEREA PROCEDURII

- (19) Măsura presupusă de ajutor de stat în discuție este acordul de prelungire din 22 decembrie 2005 dintre MOL și statul ungar, care a permis societății un anumit nivel de scutiri de la plata taxei majorate de exploatare minieră în ceea ce privește extracția hidrocarburilor, prevăzută printr-o modificare ulterioară a Legii minelor din Ungaria. Având în vedere modul în care acordul și modificarea ulterioară au fost elaborate, Comisia le consideră ca parte a aceleiași măsuri („măsura”), iar decizia de inițiere a evaluat impactul lor comun.
- (20) În decizia sa de inițiere, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că, urmare a acordului de prelungire, MOL a fost protejată de modificările ulterioare ale taxei de exploatare minieră și, mai ales, de modificările prevăzute în modificarea ulterioară din 2008 a Legii minelor. În acest fel, societatea a fost tratată mai favorabil decât concurenții acesteia, care funcționează în baza regimului actual de autorizare și care, în lipsa semnării anterioare a unui acord de prelungire similar, au fost nevoiți să plătească noile taxe majorate de exploatare minieră. În evaluarea sa preliminară, Comisia a fost de părere că măsura a reprezentat ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE și nu a considerat că există motive în baza cărora aceasta să fie compatibilă cu piața internă, deoarece nicio derogare nu părea a fi aplicabilă.
- (21) În decizia de inițiere, care trebuie considerată parte integrantă a prezentei decizii, se găsesc detalii suplimentare.

V. OBSERVAȚII DIN PARTEA UNGARIEI

- (22) Principalele argumente ale Ungariei în ceea ce privește criteriile cumulative care definesc ajutorul de stat includ: (i) absența selectivității și (ii) absența oricărui avantaj ale presupusului beneficiar.
- (23) În ceea ce privește selectivitatea, autoritățile ungare susțin în principiu că măsura nu este selectivă, din cauza faptului că, prin semnarea acordului de prelungire, MOL s-a subordonat unui alt regim, diferit de regimul de autorizare.
- (24) În primul rând Ungaria confirmă existența unei diferențe între regimurile de concesiune și autorizare, accentuând faptul că, în cazul concesiunii, societatea minieră poate, în oferta de concesiune, oferi o taxă mai mare decât cea menționată în anunțul de participare la licitație, pe când în cazul regimului de autorizare, taxa este prevăzută în Legea minelor. În plus, Ungaria susține că, pe lângă

aceste două regimuri, exista nevoia unei soluții „semiconcesiune”, prin care să se precizeze taxa de exploatare minieră într-un contract individual, în afara sistemului de concesiune. În opinia Ungariei, acordul de prelungire în baza secțiunii 26/A(5) din Legea minelor poate fi considerat a reprezenta temeiul juridic adecvat pentru o astfel de soluție „semiconcesiune”, prin scoaterea efectivă a dreptului de exploatare minieră de sub regimul de autorizare și plasarea acestuia într-un regim contractual.

- (25) Ungaria adaugă că acordul de prelungire este urmarea directă a prevederilor din Legea minelor. În conformitate cu declarațiile Ungariei, fixarea taxei de exploatare minieră pe durata acordului de prelungire reprezintă un element natural al acordului la care se face referire în cadrul secțiunii 26/A(5) din Legea minelor, iar prelungirea nu ar fi putut fi convenită în alte condiții. Mai mult, toate celelalte societăți miniere s-ar putea aștepta la același lucru, prin urmare nu a existat un tratament preferențial pentru MOL.
- (26) Mai exact, în cadrul secțiunii 20(11) din Legea minelor se prevede că taxa de exploatare minieră este cea specificată în: (i) acordul de concesiune; (ii) Legea minelor sau (iii) acordul de prelungire. În acest fel, autoritățile ungare susțin că Legea minelor permite în mod explicit ca taxa să rămână neschimbată în cazul unui acord de prelungire, chiar și în eventualitatea unor modificări legislative. În opinia autorităților ungare, acest lucru este clar precizat în Legea minelor, adică în secțiunea 26/A(5) care prevede că taxa majorată este de maxim 1,2 ori mai mare decât taxa inițială de exploatare minieră⁽³⁰⁾. Prin urmare, susține Ungaria, legea respectivă interzice aplicarea unei taxe majorate.

- (27) În ceea ce privește pretinsa lipsă de avantaje, Ungaria explică faptul că resursele minerale se află în proprietatea statului și, prin exploatare minieră, trec în proprietatea privată a societăților care dețin un drept de exploatare minieră dobândit prin plata unei taxe. Ungaria citează decizia în cazul *Ryanair* pentru analogie și insistă că această activitate a statului este comparabilă cu cea a unui operator de pe piață, chiar dacă statul acționează în rolul de autoritate publică⁽³¹⁾.
- (28) Ungaria respinge faptul că taxa de exploatare minieră este un fel de impozit, definind-o ca prețul plătit pentru extracția minereurilor sau ca partea care-i revine statului. Ungaria subliniază faptul că stabilirea taxei în conformitate cu legea nu reprezintă o motivație decisivă pentru a conchide că este un fel de impozit.

⁽³⁰⁾ Secțiunea 26/A(5) din Legea minelor: „[...] la un nivel mai mare decât procentajul aplicat în momentul solicitării, dar nu mai mare de 1,2 ori față de nivelul inițial.”

⁽³¹⁾ Cauza T-196/04, *Ryanair Ltd/Comisia*, Rep., 2008, p. II-3643.

(29) Mai mult, Ungaria explică, de asemenea, că cele trei obligații diferite de plată în baza acordului de prelungire (adică taxa de prelungire, taxa majorată de exploatare minieră extinsă la toate terenurile și plata unică) care decurg din prevederile corespunzătoare din Legea minelor nu ar trebui considerate drept compensație pentru venitul la care statul renunță și la care are dreptul, în orice caz. Ungaria susține că, din punctul de vedere al statului, aceste plăți pot fi considerate venit suplimentar, în schimbul căruia statul renunță la

dreptul său de a scoate aceste terenuri la licitație în baza regimului de concesiune, ținându-se cont de riscurile asociate și de veniturile potențiale.

(30) Ungaria subliniază că, urmare a modificării disputate a legii minelor, nici un alt participant de pe piață nu a fost nevoit să plătească efectiv o taxă de exploatare minieră mai mare decât cea plătită de MOL, deoarece nu au existat concurenți care să se încadreze în categoriile cu taxe de exploatare minieră mai mari în perioada respectivă de timp.

Tabelul 3

Plățile anuale ale taxei de exploatare minieră efectuate de MOL (reale și ipotetice)

(milioane HUF)

Articol de plată	Real: în baza acordului de prelungire	Ipotetic: în baza Legii minelor în vigoare	Diferența	Valoarea netă din prezent a diferenței din 2009
2005				
Plata unică ⁽¹⁾	[...] (*)	[...]	20 000,0	28 064,5
2006				
Taxa de prelungire ⁽²⁾	[...]	[...]	835,8	1 092,1
Taxa de exploatare minieră ⁽³⁾	[...]	[...]	5 755,7	7 520,0
<i>Total</i>	[...]	[...]	6 591,6	8 612,1
2007				
Taxa de prelungire	[...]	[...]	769,7	926,5
Taxa de exploatare minieră	[...]	[...]	3 428,0	4 126,4
<i>Total</i>	[...]	[...]	4 197,7	5 052,9
2008				
Taxa de prelungire	[...]	[...]	345,8	382,9
Taxa de exploatare minieră	[...]	[...]	- 28 444,7	- 31 498,5
<i>Total</i>	[...]	[...]	- 28 099,0	- 31 115,6
2009				
Taxa de prelungire	[...]	[...]	211,2	211,2
Taxa de exploatare minieră	[...]	[...]	- 1 942,1	- 1 942,1
<i>Total</i>	[...]	[...]	- 1 730,9	- 1 730,9
TOTAL GENERAL	[...]	[...]	959,5	8 883,0

Cifrele se bazează pe datele transmise de autoritățile ungare.

⁽¹⁾ Plată unică: a se vedea considerentul 14 litera (d).

⁽²⁾ Taxă de prelungire: a se vedea considerentul 14 litera (a).

⁽³⁾ Taxa majorată de exploatare minieră pentru toate terenurile: a se vedea considerentul 14 litera (b).

(*) Datele care constituie secret profesional au fost înlocuite în textul deciziei prin semnul [...].

- (31) Mai mult, Ungaria susține că, urmare a acordului de prelungire, pe parcursul anilor și luându-se în considerare toate componentele din acord, inclusiv taxa de prelungire și plata unică, MOL a plătit de fapt statului în termeni absoluți mai mult decât ar fi plătit în absența acordului de prelungire, adică în baza Legii minelor. Plățile reale realizate de MOL în comparație cu cele ipotetice sunt prezentate în tabelul 3 de mai sus. Cifrele au fost transmise de autoritățile ungare.
- (32) În opinia Ungariei, societățile miniere au așteptări legitime în legătură cu predictibilitatea taxei de exploatare minieră care, prin urmare ar trebui să fie stabilă în timp. Acesta a fost raționamentul care a stat la baza Legii minelor, deoarece, cu toate că a existat o modificare a taxei de exploatarea minieră, nu a existat nicio societate minieră a cărei taxă să se fi schimbat ca urmare a modificării. În conformitate cu cele susținute de Ungaria, modificările la Legea minelor ar putea sugera că statul ar putea modifica taxa de exploatare minieră în ceea ce privește terenurile aflate deja în exploatare. Cu toate acestea, modificarea din 2008 a fost rezultatul unui compromis la care s-a ajuns pe parcursul negocierilor care au precedat adoptarea Legii minelor. Prin urmare, s-a acceptat în mod implicit că au existat niște așteptări legitime. În consecință, așteptarea legitimă a unei societăți miniere este ca statul să nu majoreze aceste taxe în mod unilateral. Ungaria concluzionează că sistemul din Legea minelor și prevederile specifice ale acestuia impun ca taxele de exploatare minieră să rămână neschimbate pe durata întregii perioade a contractului
- (33) În sfârșit, autoritățile ungare explică faptul că această „clauză de reziliere” se bazează pe motive care țin de securitatea națională.

VI. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

- (34) Comisia a primit observații de la următoarele părți interesate: MOL, beneficiarul presupusei măsuri de ajutor, și Asociația ungară pentru minerit, din care face parte și MOL. Ambele părți interesate au comentat în mod similar cu Ungaria și observațiile acestora s-au suprapus în mare măsură cu cele exprimate de Ungaria.

MOL

- (35) MOL, presupusul beneficiar al măsurii respective, contrar celor susținute de Comisie în decizia de inițiere, declară că nu s-a bucurat de un tratament preferențial pe piața ungară a extracției hidrocarburilor. O parte importantă a taxelor de exploatare minieră plătite de MOL către statul ungar provine de la terenurile miniere supuse procentului J% (adică date în exploatare înainte de 1 ianuarie 1998), ceea ce, în practică, înseamnă că MOL achită 64-75 %, în timp ce concurenții acesteia (care au început producția într-o etapă ulterioară și exploatează terenuri mici) se supun unei taxe de doar 12 %.
- (36) Mai mult, semnarea acordului de prelungire a însemnat că MOL a plătit mai mult statului (luându-se în consi-

derare toate componentele din acordul de prelungire) decât ar fi plătit în absența acordului, doar în baza Legii minelor în forma sa inițială.

- (37) În ceea ce privește argumentul Comisiei conform căruia acordul de prelungire nu poate fi considerat a fi analog cu o concesiune pentru că a fost supus regimului de autorizare, MOL observă că prelungirea dreptului de exploatare minieră nu este un drept supus autorizării în baza unei decizii unilaterale a statului, ci doar ca urmare a unui acord cu societatea minieră. Dacă scopul legislației ar fi fost acela de a face ca această problematică să fie la latitudinea statului, prevederea respectivă ar fi fost formulată în mod diferit. Formularea Legii minelor sugerează că intenția legislativă a fost de a se trata acordul de prelungire în mod asemănător cu concesiunile.
- (38) În decizia de inițiere, Comisia susține că există o contradicție între pretenția autorităților ungare, conform căreia colectarea mai multor venituri a impus modificarea Legii minelor, și faptul că MOL a fost, de fapt, scutită de la plata taxelor majorate.
- (39) În opinia MOL, această declarație nu este contradictorie. Pe de o parte, societatea a plătit mai mult statului în baza acordului de prelungire, decât ar fi plătit în baza prevederilor din Legea minelor. De asemenea, MOL plătește taxe de exploatare minieră foarte mari pentru terenurile supuse procentului J. În plus, modificarea Legii minelor ar putea avea efect asupra terenurilor în exploatare, pe viitor.
- (40) MOL susține că, spre deosebire de ceea ce sugerează Comisia, componentele plăților de prelungire nu reprezintă în niciun caz o amendă. De asemenea, Legea minelor prevede penalități/amenzi în cazurile în care activitatea minieră se desfășoară cu încălcarea Legii minelor. Taxele în baza acordului de prelungire sunt rezultatul procesului de negociere dintre societatea minieră și stat. Semnarea contractului nu era obligatorie: societatea minieră ar fi putut, de asemenea, să aleagă să nu semneze un contract, să își piardă dreptul de exploatare minieră și, ulterior, să liciteze în cadrul procedurii publice de licitație unde ar fi putut obține dreptul de exploatare minieră la un cost mai redus.
- (41) Este eronat să se compare MOL, care a semnat un asemenea acord de prelungire, cu concurenții care funcționează în baza regimului de autorizare. Mai mult, MOL subliniază că a îndeplinit toate obligațiile și a respectat toate dispozițiile din legislație.
- (42) De asemenea, MOL nu este de acord cu opinia Comisiei potrivit căreia coeficientul de multiplicare „c” este prea redus (deoarece este sub plafonul legal de 1,2 ori). Trebuie, de asemenea, să se ia în considerare faptul că solicitarea referitoare la taxa majorată de exploatare minieră privea aproape 150 de terenuri, prin urmare taxa majorată a generat o creștere substanțială a veniturilor statului din activitatea de minerit.

- (43) În sfârșit, în ceea ce privește argumentul Comisiei potrivit căruia MOL se bucură de un tratament preferențial prin sustragerea de la clauza Brent, societatea atrage atenția că valoarea procentului J depinde, de asemenea, de prețuri.

Asociația Ungară pentru Minerit

- (44) Asociația Ungară pentru Minerit (denumită în continuare „asociația pentru minerit”) reprezintă societățile implicate în activități de minerit sau activități conexe mineritului. Pricipalul său obiectiv constă în îmbunătățirea cadrului operațional general pentru derularea activităților miniere în Ungaria, în monitorizarea procedurilor legislative și în acțiuni în interesul membrilor acesteia. În prezent, există 66 de membri, inclusiv MOL. Președintele Consiliului asociației pentru minerit este un membru cu experiență al personalului de conducere din cadrul MOL ⁽³²⁾.
- (45) Conform asociației pentru minerit, societățile miniere au așteptări legitime ca taxa de exploatare minieră să rămână aceeași pentru terenurile miniere aflate deja în exploatare. În acest fel, statul nu poate majora în mod unilateral taxele „în mod retroactiv” (adică pentru terenurile deja aflate în exploatare). Asociația pentru minerit și-a exprimat opinia în legătură cu proiectul de lege care a precedat modificările la Legea minelor și, conform asociației pentru minerit, acest principiu a fost luat în considerare în momentul modificării Legii minelor. Formularea finală nu a fost contrară, deoarece, în ceea ce privește efectul, nu s-a majorat taxa de exploatare minieră pentru exploatarea deja demarate.
- (46) În ceea ce privește caracteristicile generale și condițiile economice de pe piața mineritului, asociația pentru minerit precizează că durata de timp a proiectelor miniere este relativ mare. Între momentul de începere a explorării și extracția efectivă pot trece 10-15 ani. În această perioadă de timp, societatea minieră are doar costuri, iar venituri nu se încasează decât atunci când demarează activitățile de extracție. În plus, există un risc geologic inerent, din cauza incertitudinii rezultatului activităților de explorare. Prin urmare, proiectele trebuie planificate cu maxim de grijă. Profitabilitatea proiectului depinde de factori multipli. Având în vedere riscurile diverse, cei din domeniu se așteaptă ca cel puțin riscurile care pot fi influențate de stat să rămână neschimbate pe durata desfășurării proiectului, și anume cadrul legislativ sau taxa de exploatare minieră. Având în vedere caracteristicile specifice ale acestui domeniu, structurile de finanțare au un rol important în cadrul proiectelor. Creditorii examinează cu atenție și în mod constant proiectele și pot chiar retrage finanțarea în cazul unei modificări substanțiale a condițiilor.
- (47) Prin urmare, în țările unde există un risc politic ridicat, între societatea minieră și stat se semnează un contract de drept privat. În regiunile stabile, precum Europa de Vest, asemenea acorduri nu sunt necesare, deoarece statul nu modifică la propria discreție cadrul legal. Atât societatea minieră, cât și creditorii se bazează pe stabilitate din partea statului. În lipsa acestei stabilități, crește

riscul proiectului, iar o țară cu o politică economică stabilă nu își poate permite modificări frecvente de politică, deoarece acest lucru ar îndepărta întreprinderile miniere.

- (48) De asemenea, asociația pentru minerit subliniază că principiile certitudinii juridice și al protecției drepturilor dobândite sunt consacrate în jurisprudența curților europene și în constituția Ungariei. Prin urmare, legiuitorul ungar nu are dreptul de a majora taxele de exploatare minieră pentru terenurile aflate deja în exploatare, deoarece legislația trebuie să fie previzibilă. Mai mult, asociația pentru minerit consideră, de asemenea, că „stabilitatea” taxei de exploatare minieră reprezintă un drept dobândit.
- (49) Un alt argument susținut de Asociația pentru minerit îl reprezintă interzicerea discriminării. În special, între operatorii de pe piață care funcționează în baza regimului de concesiune și operatorii care funcționează în baza regimului de autorizare nu trebuie să existe nicio discriminare. În consecință, legiuitorul ungar nu are dreptul să majoreze „retroactiv” taxele de exploatare minieră pentru terenurile aflate deja în exploatare. În numeroase hotărâri, CEJ a clarificat faptul că certitudinea juridică reprezintă un element fundamental al dreptului UE. Legislația trebuie să fie clară, precisă și previzibilă, mai ales dacă are un impact negativ asupra persoanelor și societăților (a se vedea jurisprudența citată). Asociația pentru minerit susține în continuare că principiul certitudinii juridice și drepturilor dobândite sunt, de asemenea, consacrate în Constituția Ungariei și conchide că, în baza dreptului UE și principiilor constituționale, legislația trebuie să fie previzibilă.
- (50) În cele din urmă, asociația pentru minerit adaugă că principiul protecției drepturilor dobândite derivă din principiul certitudinii juridice. Acest principiu al protecției drepturilor dobândite a fost respectat în cadrul procedurilor legislative naționale și internaționale care guvernează drepturile de exploatare minieră. De asemenea, legislația referitoare la exploatarea minieră din alte state membre ale UE este stabilă și nu se modifică în mod frecvent.

VII. EXISTENȚA AJUTORULUI ÎN SENSUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (1) DIN TFUE

- (51) Pentru a stabili dacă o măsură reprezintă ajutor de stat, Comisia trebuie să evalueze dacă măsura contestată îndeplinește condițiile menționate la articolul 107 alineatul (1) din TFUE. În acest articol se precizează că: „Cu excepția derogărilor prevăzute de tratate, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.” În conformitate cu această dispoziție, Comisia evaluează mai jos dacă măsura contestată reprezintă ajutor de stat.

⁽³²⁾ http://www.mabsz.hu/webset32.cgi?Magyar_Baanyaaszati_Szoetveiseg@HU@4@364124456

Observații generale

(52) Pentru început, trebuie reamintit faptul că o măsură poate reprezenta ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, indiferent de forma sa juridică. Chiar dacă acordul de prelungire a fost semnat cu respectarea prevederilor relevante din Legea minelor și chiar dacă responsabilitatea Ungariei este să stabilească prin lege taxa de exploatare minieră, acest lucru nu implică, în sine, că aceste acțiuni sau efectele lor sunt compatibile cu normele privind ajutorul de stat la nivelul UE. Compatibilitatea unei măsuri cu dreptul național nu are nicio incidență asupra compatibilității cu normele privind ajutoarele de stat prevăzute în TFUE.

(53) Mai mult, conform celor deja stabilite în decizia de inițiere, Comisia consideră că niciunul dintre elementele cazului luat separat, adică prevederile relevante din Legea minelor, acordul de prelungire și modificarea Legii minelor, nu contravin normelor privind ajutorul de stat. În schimb, în cazul de față, Comisia consideră că întreaga secvență a acțiunilor întreprinse de stat reprezintă „măsura” și evaluează efectul acordului de prelungire în combinație cu modificările ulterioare la Legea minelor.

(54) În ceea ce privește argumentele Ungariei potrivit cărora taxa de exploatare minieră nu reprezintă un impozit, ci partea statului, Comisia observă că acest argument nu este relevant din punctul de vedere al evaluării ajutorului de stat. Normele privind ajutorul de stat se aplică în cazul tuturor tipurilor de costuri care trebuie să fie suportate de întreprinderi și de la plata cărora acestea sunt scutite, printr-o măsură a statului. În orice caz, trebuie observat că se pare că rolul tipic al autorității publice constă în autorizarea administrativă a exploatarei resurselor minerale și de hidrocarburi, iar plățile pentru o asemenea autorizare sunt comparabile cu un impozit sau cu o taxă administrativă.

(55) În cele din urmă, în ceea ce privește clauza de reziliere, Comisia consideră că această problemă nu ține de ajutorul de stat. Faptul că în acord se stipulează încetarea contractului în cazul în care o parte terță dobândește mai mult de 25 % din acțiunile MOL reprezintă o măsură care nu implică resursele statului.

Selectivitatea

(56) Pentru ca o măsură să poată fi considerată ajutor de stat, aceasta trebuie să fie specifică sau selectivă, în sensul că favorizează doar anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri.

(57) În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție⁽³³⁾, în ceea ce privește evaluarea condiției de selectivitate, care este un factor constitutiv al conceptului de ajutor de stat,

articolul 107 alineatul (1) din TFUE prevede necesitatea evaluării cazului în care, în cadrul unui anumit sistem legal, o măsură de ajutor este de natură să „favorizeze anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”, în comparație cu alte întreprinderi care se află într-o situație de fapt și de drept care este comparabilă din perspectiva obiectivului urmărit prin măsura respectivă.

(58) De asemenea, Curtea a susținut în numeroase ocazii că în articolul 107 alineatul (1) din TFUE nu se face distincția între cauzele sau obiectivele ajutorului de stat, acestea fiind definite în raport cu efectele⁽³⁴⁾.

(59) Cu toate acestea, conceptul de ajutor de stat nu se aplică măsurilor statului care fac diferența între întreprinderile la care această diferențiere rezultă din natura sau structura globală a sistemului din care fac parte.

(60) Comisia nu este de acord cu argumentația autorităților ungare și a părților interesate cu privire la absența selectivității.

(61) Pentru a stabili dacă o măsură este selectivă, trebuie definit sistemul de referință aplicabil⁽³⁵⁾.

(62) În cazul de față, Comisia consideră că regimul de autorizare este sistemul de referință aplicabil pentru evaluare. MOL nu a fost nevoită să participe la o licitație competitivă pentru dreptul de obținere a unei concesiuni într-o zonă închisă. În schimb, a obținut dreptul de exploatare minieră pentru terenurile sale în baza regimului de autorizare și concurează cu participanții de pe piață, în cadrul acestui regim. Acordul de prelungire se înscrie în regimul de autorizare. Schimbarea sistemului de referință nu se poate face doar din cauza simplului fapt că MOL nu a putut demara activitățile de extracție în termenul specificat și că a avut nevoie să solicite un acord de prelungire. Prin acceptarea unui asemenea argument, s-ar ajunge la situația în care o societate primește un tratament preferențial, ca în cazul regimului de concesiune, dar fără existența unei licitații publice competitive.

⁽³³⁾ Hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție în cauza C-88/03, *Portugalia/Comisia*, Rec., 2006, p. I-7115, punctul 54.

⁽³⁴⁾ A se vedea, de exemplu, hotărârile Curții de Justiție din 29 februarie 1996 în cauza C-56/93, *Belgia/Comisia*, Rec., 1996, p. I-723, punctul 79, din 26 septembrie 1996 în cauza C-241/94, *Franța/Comisia*, Rec., 1996, p. I-4551, punctul 20, din 17 iunie 1999 în cauza C-75/97, *Belgia/Comisia*, Rec., 1999, p. I-3671, punctul 25 și din 13 februarie 2003 în cauza C-409/00, *Spania/Comisia*, Rec., 2003, p. I-10901, punctul 46.

⁽³⁵⁾ A se vedea cauzele T-211/04 și T-215/04, *Guvernul Gibraltarului/Comisia*, Rep., 2008, p. I-3745, în care se menționează că „în vederea aprecierii caracterului selectiv al măsurii în cauză, trebuie să se analizeze dacă, în cadrul unui regim juridic determinat, măsura respectivă constituie un avantaj pentru anumite întreprinderi în raport cu altele care se află într-o situație de fapt și de drept comparabilă. Determinarea cadrului de referință dobândește o importanță sporită în materia măsurilor fiscale, deoarece existența însăși a unui avantaj nu poate fi stabilită decât prin raportare la o impozitare «normală»”.

- (63) De fapt, autoritățile ungare au la dispoziție puterea discreționară de a stabili dacă respectivul câmp se află în concesiune sau în regim de autorizare. În acest fel, în cazul în care autoritățile ungare intenționează să acorde drepturile de exploatare minieră pe bază de contract, pot alege o procedură transparentă de concesiune care include un proces de licitație publică. Comisia nu poate accepta ca un procedeu de așanumită „semiconcesiune” opacă, aplicabilă în acest moment doar unei societăți (MOL) să fie privit ca un sistem de referință separat.
- (64) Mai mult, Ungaria s-a bucurat de o marjă semnificativă de libertate pentru extinderea autorizării, precum și pentru modificarea ulterioară a prevederilor relevante din Legea minelor (în ciuda faptului că era la curent cu privire la efectele avantajoase pe care acest lucru le-ar fi avut asupra MOL, această societate fiind singurul jucător de pe piață în ceea ce privește hidrocarburile care a semnat un acord de prelungire). Ungaria a avut libertatea de a stabili în orice moment taxa de exploatare minieră, adică ar fi putut hotărî să nu modifice deloc Legea minelor. Din perspectiva efectelor sale, secvența de fapte a favorizat în mod univoc o anumită întreprindere.
- (65) Având în vedere cele de mai sus, Comisia constată că regimul de autorizare este sistemul de referință.
- (66) În cadrul regimului de autorizare, acordul de prelungire este în mod clar selectiv. Într-adevăr, potrivit confirmărilor autorităților ungare, în cazul negocierii condițiilor acestui acord, părțile dețin o anumită marjă de manevră pentru a stipula diferitele componente de plată și, mai important, pot chiar hotărî să nu semneze deloc acordul. În acest fel, autoritățile ungare au avut libertatea de a hotărî semnarea unui asemenea acord cu MOL (sau cu oricare alt participant de pe piață) ⁽³⁶⁾.
- (67) Un asemenea tratament nu poate fi explicat cu ajutorul logicii sau al naturii sistemului. Pe de o parte, tarifele de exploatare minieră sunt impuse pentru asigurarea veniturilor statului pe valoarea extrasă. Pe de altă parte, componentele de plată în baza acordului de prelungire sunt plătite pentru extindere ca o taxă suplimentară. Cu toate acestea, în cazul de față, semnarea acordului de prelungire și creșterea ulterioară a taxelor pentru MOL a condus la situația paradoxală că MOL, în lipsa demarării la timp a producției, beneficiază până în anul 2020 de taxe mai reduse pentru activitățile de exploatare pentru practic toate terenurile deținute în regim de autorizare, în timp ce concurenții acesteia, care sunt supuși în mod egal regimului de autorizare și care au început la timp producția și prin urmare nu au semnat un acord de prelungire, trebuie să plătească taxe mai mari stabilite prin lege.
- (68) Acesta a fost singurul acord de prelungire încheiat pentru hidrocarburi. MOL a constatat că există alte acorduri de prelungire în vigoare pentru minereuri solide. Cu toate acestea, Comisia observă că acest lucru se referă la alte tipuri de minereuri supuse unor taxe de exploatare minieră diferite față de cazul hidrocarburilor, în baza legii. De asemenea, s-a observat faptul că, în cazul minereurilor solide, nu a existat nicio modificare a tarifului de exploatare minieră introdus prin modificarea Legii minelor (adică jucătorii de pe piață care au semnat un asemenea acord nu au fost afectați de o „secvență de măsuri” identică și prin urmare, nu li s-a acordat niciun avantaj).
- (69) În baza celor de mai sus, în ciuda argumentelor înaintate de Ungaria, Comisia consideră că MOL a fost favorizată prin secvența acțiunilor, adică modul în care este formulată secțiunea 26/A(5) din Legea minelor, acordul de prelungire semnat în baza acesteia și modificarea ulterioară a Legii minelor.
- (70) Efectele combinate ale secvenței de măsuri este că, printre alți deținători de autorizații de exploatare minieră acordate în baza secțiunii 5 din Legea minelor, doar MOL a făcut subiectul unui regim specific care a protejat-o împotriva oricărei majorări de taxă datorată în mod normal pentru activitatea de extracție a hidrocarburilor.
- (71) În concluzie, criteriul de selectivitate este îndeplinit, având în vedere marja largă la acordarea unui acord de prelungire și scutirea care este, de fapt, direcționată către o singură societate.

Avantajul

- (72) Contrar argumentelor exprimate de Ungaria, Comisia consideră că, prin autorizarea activităților miniere, statul nu exercită o activitate economică. Mai degrabă, acordarea concesiunilor administrative sau a autorizațiilor de exploatare minieră este legată de exercitarea competențelor care sunt, în mod normal, cele ale unei autorități publice deoarece această activitate nu poate fi exercitată, de la început, de un operator privat ⁽³⁷⁾. În Ungaria, la fel ca și în alte state membre ale UE, proprietatea inițială a

⁽³⁶⁾ Cauzele T-92/00 și T-103/00, *Ramondín Rec.*, 2002, p. II-1385, punctele 32-35.

⁽³⁷⁾ Ungaria compară autorizarea activităților de minerit cu taxele de închiriere pentru locuințele care aparțin fondului locativ al primăriilor, caz în care statul poate acționa ca un operator privat. Cu toate acestea, această comparație nu este exactă, din cauza faptului că autorizarea activității de minerit, spre deosebire de închirierea locuințelor, nu poate fi exercitată, de la început, de un operator privat. În această privință, activitatea de acordare a autorizațiilor administrative de minerit se aseamănă mai mult cu alte autorizații administrative care sunt acordate în mod normal de autoritățile publice, precum, de exemplu, autorizațiile de utilizare a domeniului public.

resurselor minerale nu aparține unui operator privat. În general, în sistemele juridice din statele membre autoritățile publice dețin controlul asupra resurselor minerale⁽³⁸⁾. Prin urmare, decizia ca o societate să poată exploata resursele minerale, sub forma aleasă de statul membru și cu plata anumitor taxe, este, prin natura și normele sale, o chestiune care ține de autoritățile publice și care poate fi încadrată la exercitarea competențelor autorității publice. Intervenția Ungariei în sensul subordonării activității de minerit supervizării administrative servește interesului general și nu celor de natură comercială. Prin urmare, acest comportament trebuie considerat a reprezenta o formă de intervenție de stat a unei autorități publice care nu este asemănător comportamentului unui investitor privat într-o economie de piață⁽³⁹⁾.

Ungaria pentru MOL și valoarea autorizării de exploatare minieră. Raționamentul Ungariei, și anume că a acționat ca un operator pe piață atunci când a semnat acordul de prelungire, nu se susține. În special, nimic nu indică faptul că nu ar fi existat o ofertă mai mare din partea unui concurent în cazul scoaterii la licitație a concesiunii pentru cele douăsprezece terenuri (care nu ar fi fost prelungită). De asemenea, Ungaria nu a reușit să demonstreze că, la semnarea acordului de prelungire, a luat în considerare toți factorii și riscurile relevante din punct de vedere comercial, adică toate componentele de plată din acordul de prelungire, taxele posibil majorate prin Legea minelor până în 2020, durata acordului și concurenții posibili.

(73) Chiar dacă, în cazul de față, acordarea autorizației de exploatare minieră ar fi fost considerată drept o activitate economică prin care statul își urmărește scopurile comerciale (ceea ce nu este cazul), Comisia observă că nu există o legătură clară și directă în termeni financiari, între nivelul taxelor de exploatare minieră stabilit de

(74) Ungaria susține un alt argument, potrivit căruia, după modificarea disputată a Legii minelor, niciun alt participant pe piață nu a fost nevoit să plătească un tarif mai mare decât cel plătit de MOL, fiindcă, de fapt, în perioada respectivă, nu existau concurenți care să se încadreze în categoriile cu taxe mai mari pe activitatea de minerit.

Tabelul 4

Prezentare, pe scurt, a taxelor de exploatare minieră aplicabile înainte și după modificările la Legea minelor

	Taxa aplicabilă până în 2008	Taxa aplicabilă în 2008	Taxa aplicabilă din 23 ianuarie 2009	Taxa aplicabilă pentru terenurile cu contract MOL aplicabilă până în 2020
Producția a început înainte de 1 ianuarie 1998	J % ⁽³⁾ (cel puțin 12 %)	J % (cel puțin 30 %, + 3 % sau 6 % clauza Brent)	J % (cel puțin 30 %, + 3 % sau 6 % clauza Brent)	J % × c ⁽⁴⁾ (cel puțin 12 %)
Producția a început între 1 ianuarie 1998 și 1 ianuarie 2008	12 %	30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % × c (~ 12,24 % ⁽²⁾)

⁽³⁸⁾ Această realitate este recunoscută în Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor (JO L 164, 30.6.1994, p. 3) în care, de exemplu, se precizează faptul că „statele membre dețin suveranitatea și drepturi suverane asupra rezervelor de hidrocarburi aflate pe teritoriile lor”. În Ungaria, în secțiunea 3 din Legea minelor se menționează că „Materiile prime minerale și energia geotermală din locațiile în care acestea sunt descoperite în mod natural sunt proprietatea statului. Prin intermediul acțiunii de producție, întreprinderea minieră devine proprietarul materiilor prime minerale extrase și energiei geotermale obținute în scopuri energetice”.

⁽³⁹⁾ Cazul T-156/2004, EDF/Comisia, nepublicat încă în Rec., punctul 233.

		Taxa aplicabilă până în 2008	Taxa aplicabilă în 2008	Taxa aplicabilă din 23 ianuarie 2009	Taxa aplicabilă pentru terenurile cu contract MOL aplicabilă până în 2020
Producția a început după 1 ianuarie 2008 ⁽¹⁾	Terenuri cu gaze cu o producție anuală de mai puțin de 300 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală de mai puțin 50 kt	NA	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	12 % × c (~ 12,24 % ⁽²⁾)
	Terenuri cu gaze cu o producție anuală între 300-500 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală între 50-200 kt		20 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	20 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	
	Terenuri cu gaze cu o producție anuală peste 500 de milioane m ³ Terenuri petrolifere cu o producție anuală peste 200 kt		30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	30 % (+ 3 % sau 6 % clauza Brent)	
Hidrocarburi cu condiții speciale de extracție minieră	12 %		12 %		
Gaz natural cu concentrație mare de gaz inert			8 %	8 %	

⁽¹⁾ Cinci dintre cele 12 terenuri miniere cărora li s-a acordat scutirea au fost/vor fi date în exploatare după 1 ianuarie 2008.

⁽²⁾ Pentru simplificare, se indică taxa de exploatare minieră aplicabilă din cel de al cincilea an.

Observație: În coloanele care fac referire la modificările din 2008 și 2009, câmpurile în alb se referă la categoriile de terenuri miniere pentru care în fapt MOL a plătit mai mult în baza acordului de prelungire decât în baza Legii minelor. Câmpurile cu gri închis reprezintă tipurile de terenuri pentru care MOL plătește mai puțin în baza acordului, în orice caz indiferent de prețul țițeiului. Câmpurile cu gri deschis reprezintă tipurile de terenuri pentru care MOL poate plăti mai puțin în baza acordului, în funcție de prețul țițeiului.

⁽³⁾ Factorul „j” se calculează după o formulă care se bazează pe prețurile istorice ale gazelor, cantitatea și valoarea extrase.

⁽⁴⁾ „c” este coeficientul prevăzut în acordul de prelungire, cuprins între 1,020 și 1,050; a se vedea tabelul 1.

(75) Acest argument trebuie respins.

autorizare și care au plătit mai mult de 12 % (între 14,24 % și 18 %) din cauza aplicării clauzei Brent ⁽⁴⁰⁾.

(76) În tabelul 4 de mai sus se prezintă, pe scurt, măsura în care acordul de prelungire și modificarea ulterioară a Legii minelor a avut drept rezultat stabilirea unor taxe pentru MOL, mai reduse decât cele prevăzute în Legea minelor.

(78) În al doilea rând, cu toate că autoritățile ungare pretind că există doar concurenți care exploatează sau care urmează a da în exploatare terenuri mai mici (adică cele care produc mai puțin de 500m³ sau 200kt), Comisia observă că, în ciuda faptului că pentru asemenea terenuri mai mici s-a aplicat procentul de 12 %, se va aplica în continuare rata Brent, unde este cazul. În acest mod, taxa de exploatare minieră ar putea ajunge până la 18 %. Comisia amintește încă o dată că, urmare a acestei măsurii, MOL este scutită de aplicarea clauzei Brent stipulate în Legea minelor pentru toți ceilalți operatori.

(77) În primul rând, datele înaintate de autoritățile ungare arată că, de fapt, au existat câțiva operatori pe piață care au exploatat terenurile în baza regimului de autorizare și au plătit o taxă de exploatare minieră mai mare decât cea achitată de MOL, între 8 ianuarie 2008 și 23 ianuarie 2009, din cauza primei modificări la Legea minelor și de asemenea din 23 ianuarie 2009 până în prezent din cauza celei de a doua modificări la Legea minelor. În conformitate cu datele transmise de autoritățile ungare, în 2008 au existat alte societăți decât MOL care au exploatat terenurile miniere în baza regimului de

(79) În al treilea rând, în ceea ce privește mediul general actual al pieței din Ungaria, există o serie de societăți miniere

⁽⁴⁰⁾ În 2008, câmpul cu gaze Nyírség-Dél (exploatat de societatea GEOMEGA până în septembrie 2008 și ulterior de societatea Petro-Hungaria) a trebuit să plătească o taxă anuală medie de exploatare minieră de 14,24 %-18 %. Pentru câmpul cu gaze Hernád (exploatat de societatea HHE North) s-a aplicat, în 2008, o taxă anuală de exploatare minieră de 14,95 %.

care se ocupă cu activități de extracție a hidrocarburilor. În plus, există o serie de societăți care execută lucrări de explorare și care pot pune terenurile în exploatare și deveni concurenți ai MOL. Noii operatori în baza regimului de autorizare trebuie să plătească taxa legală de exploatare minieră și să facă față concurenței MOL, singura societate care nu plătește taxă pentru terenurile sale miniere în regimul general de autorizare și plătește taxe la un nivel mai redus.

- (80) În al patrulea rând, Comisia observă că situația de fapt este că MOL plătește o taxă de aproximativ 12,24 % nu doar pentru cele douăsprezece terenuri pentru care s-a acordat prelungirea, ci pentru toate terenurile miniere date în exploatare după 1 ianuarie 1998 și care erau exploatare în regim de autorizare în momentul acordului din 2005, precum și o taxă de J% pentru toate terenurile date în exploatare înainte de 1 ianuarie 1998. Mai mult, în acordul de prelungire se stabilește până în 2020 taxa de 12,4 %, care trebuie să fie plătită de MOL. În acest fel, MOL se bucură de un avantaj pe o perioadă considerabilă de timp în ceea ce privește majoritatea terenurilor exploatare în baza autorizării.
- (81) În al cincilea rând, în cazul în care, în mod ipotetic, autoritatea pentru minerit nu ar fi fost de acord cu prelungirea în cazul celor douăsprezece terenuri, toate celelalte terenuri MOL exploatare în baza regimului de autorizare ar fi făcut de asemenea obiectul unor taxe de exploatare minieră considerabil mai mari, care ar fi putut însemna venituri mai mari pentru stat⁽⁴¹⁾. Mai mult, conform celor menționate în considerentul 73, statul ar fi putut organiza o licitație pentru concesionarea celor douăsprezece terenuri pentru care nu s-a acordat prelungirea și ar fi putut, în acest fel, obține o ofertă mai mare de la un concurent.
- (82) În ceea ce privește argumentul Ungariei potrivit căruia MOL a plătit în 2006 și 2007 o taxă de exploatare minieră mai mare, și anume 12,24 %, Comisia observă că acest lucru nu este relevant.
- (83) În primul rând, acest lucru s-a datorat faptului că MOL a trebuit să plătească majorarea prevăzută a taxei de exploatare minieră (de la 12 % la 12,24 %) la fel ca orice altă societate care intenționa să-și prelungească autorizarea de exploatare minieră. În această privință, MOL s-a bucurat de tratamentul standard și nu a fost avantajată. Avantajul de care s-a bucurat MOL nu s-a materializat încă: acest lucru a avut loc în fond la prima modificare a Legii minelor, adică la 8 ianuarie 2008.
- (84) Mai mult, în 2008 MOL a plătit taxe de exploatare minieră de 28,4 miliarde HUF și în 2009 de 1,9 miliarde HUF pentru terenurile sale, mai puțin decât ar fi plătit dacă ar fi trebuit să respecte Legea minelor în vigoare în momentul respectiv.
- (85) În ceea ce privește celelalte componente de plată în baza secțiunii 26/A(5) din Legea minelor (adică taxa de prelungire și plata unică), acestea au fost plătite în

schimbul prelungirii și nu pentru dreptul de a avea taxele mai mici decât cele aplicabile în cazul celorlalți concurenți. Aceste componente de plată nu pot fi privite drept „plăți în avans” pentru taxele de exploatare minieră datorate ulterior. În această privință, formularea secțiunii 26/A(5) din Legea minelor este clară. În special, se menționează că „în cazul acordării unei prelungiri, societatea plătește o taxă”. Celelalte două elemente au legătură cu numărul de terenuri pentru care a fost acordată prelungirea. În acest mod, secțiunea 26/A(5) din Legea minelor stabilește în mod clar o legătură între prelungire și obligația de plată.

- (86) În conformitate cu jurisprudența, ajutorul acordat unei societăți nu poate fi compensat prin impunerea unei taxe care să fie plătită de aceeași societate, care reprezintă o taxă specifică și distinctă, fără legătură cu măsura de ajutor⁽⁴²⁾. În cazul aflat în discuție, conform descrierii din considerentul 85, celelalte componente de plată în baza secțiunii 26/A(5) din Legea minelor reprezintă o taxă pentru prelungire care poate fi privită drept o taxă specifică și distinctă fără legătură cu modificarea ulterioară a taxelor legale în baza regimului de autorizare.
- (87) În încheiere, Comisia subliniază că încheierea acordului de prelungire și majorarea ulterioară a taxelor pentru MOL au condus la situația paradoxală prin care MOL, nereușind să demareze producția la timp, va plăti până în 2020 taxe de exploatare minieră mai mici pentru aproape toate terenurile în regim de autorizare, în timp ce concurenții săi, care nu au semnat un acord de prelungire pentru că au demarat la timp activitățile de producție și se conformează regimului de autorizare, trebuie să plătească taxe legale mai mari.
- (88) În baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că MOL s-a bucurat de un avantaj prin intermediul măsurii. În baza acesteia, MOL este protejată de costuri pe care altfel ar fi trebuit să le suporte. Efectul combinat al acordului de prelungire și al modificării ulterioare a Legii minelor a avut drept rezultat conferirea unui avantaj societății.

Resurse de stat

- (89) Măsura presupune venituri refuzate la care statul ar avea dreptul și care sunt, prin urmare, acordate din resurse de stat.

Denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale

- (90) MOL este o societate integrată de petrol și gaze și se încadrează în definiția întreprinderii. Se confruntă cu concurența din partea altor întreprinderi care nu beneficiază de același avantaj. Prin urmare, măsura denaturează concurența. Mai mult, MOL este activă într-un sector cu schimburi comerciale între statele membre, prin urmare este îndeplinit și criteriul privind afectarea comerțului în cadrul Uniunii.

⁽⁴¹⁾ În ceea ce privește volumul, (și anume m³ de producție), 99,8 % din terenurile petrolifere deținute de MOL și 97,6 % din terenurile cu gaze ale MOL au făcut, în 2008, subiectul acordului de prelungire.

⁽⁴²⁾ Cauzele conexe T-427/04 și T-17/05, Franța/Comisia și France Telecom/Comisia, nepublicate încă, punctul 207.

Concluzii referitoare la prezența ajutorului

- (91) Pe baza argumentelor menționate mai sus, Comisia consideră că măsura îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE. În aceste circumstanțe, măsura în cauză trebuie considerată ca fiind ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

VIII. COMPATIBILITATEA AJUTORULUI CU PIAȚA INTERNĂ

- (92) Articolul 107 alineatele (2) și (3) din TFUE, prevăd derogările de la norma generală potrivit căreia ajutorul de stat este incompatibil cu piața internă, conform articolului 107 alineatul (1).
- (93) În continuare, Comisia evaluează compatibilitatea măsurii în baza derogărilor menționate. Trebuie precizat că Ungaria nu a avansat nici un argument în ceea ce privește compatibilitatea cu piața internă.
- (94) Mai mult, trebuie precizat, de asemenea, că măsura are drept rezultate reducerea costurilor care ar trebui să fie suportate în mod normal de MOL și, prin urmare, trebuie considerată a reprezenta ajutor de exploatare.
- (95) Derogările prevăzute la articolul 107 alineatul (2) din TFUE nu se aplică în cazul de față, deoarece măsura nu are un caracter social, ajutorul nu este acordat consumatorilor individuali, nu este destinat compensării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente excepționale și nu este acordat economiei anumitor regiuni ale Republicii Federale Germania afectate de divizarea Germaniei.
- (96) Alte derogări sunt prevăzute la articolul 107 alineatul (3) din TFUE.
- (97) La articolul 107 alineatul (3) litera (a) se precizează că „ajutoarele destinate să favorizeze dezvoltarea economică a regiunilor în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut” pot fi declarate compatibile cu piața internă. În momentul aderării, întregul teritoriu al Ungariei a fost considerat a fi o asemenea regiune și majoritatea regiunilor din Ungaria sunt încă eligibile pentru acordarea unui astfel de ajutor⁽⁴³⁾.
- (98) Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013⁽⁴⁴⁾ ale Comisiei (denumite în continuare „orientările privind ajutoarele de stat regionale”) conțin prevederi referitoare la compatibilitatea ajutorului de stat pentru zonele asistate. În temeiul orientărilor privind ajutoarele de stat regionale, în principiu, se poate acorda un ajutor de stat doar pentru cheltuieli de investiții⁽⁴⁵⁾. Conform celor menționate anterior, ajutorul

respectiv nu poate fi considerat ajutor pentru investiții. În ceea ce privește ajutorul de exploatare, măsura nu facilitează dezvoltarea vreunei activități sau zone economice și ajutorul nu este limitat în timp, descrescător sau proporțional, așa cum este necesar pentru a se remedia dezavantaje economice specifice⁽⁴⁶⁾.

- (99) Având în vedere cele de mai sus, Comisia stabilește că ajutorul nu poate beneficia de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din TFUE.
- (100) Articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE prevede că „ajutoarele destinate să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru” pot fi declarate compatibile cu piața internă.
- (101) Comisia constată că ajutorul în cauză nu este destinat promovării realizării unui proiect important care să deservească un interes european comun. De asemenea, Comisia nu a identificat nicio dovadă a faptului că ajutorul ar servi la remedierea unor perturbări grave survenite în economia ungară.
- (102) Luând în considerare cele de mai sus, Comisia conchide că ajutorul nu poate beneficia de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE.
- (103) Articolul 107 alineatul (3) litera (d) din TFUE prevede că ajutoarele destinate promovării culturii și conservării patrimoniului cultural pot fi compatibile cu TFUE, în cazul în care acestea nu afectează schimburile comerciale și concurența din UE, într-o măsură care să contravină interesului comun. În mod evident, acest lucru nu este aplicabil în cazul de față.
- (104) Articolul 107 alineatul (3) litera (c) prevede autorizarea ajutorului de stat acordat pentru facilitarea dezvoltării unor activități economice sau a unor regiuni economice dacă nu sunt afectate condițiile schimburilor comerciale într-o măsură prin care să se contravină interesului comun. Comisia a elaborat o serie de orientări și comunicări care explică în ce mod va fi aplicată derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) din TFUE.
- (105) Totuși, Comisia consideră că, din cauza naturii și caracteristicilor ajutorului, derogările în temeiul acestor

⁽⁴³⁾ La 13 septembrie 2006, Comisia a aprobat harta ajutoarelor regionale din Ungaria, publicată în JO C 256 din 2006. Aproape întregul teritoriu al Ungariei este definit ca fiind regiuni care îndeplinesc condițiile de la articolul 107 alineatul (3) litera (a), cu excepția Budapestei și districtului Pest, care sunt regiuni care îndeplinesc condițiile de la articolul 107 alineatul (3) litera (c).

⁽⁴⁴⁾ JO C 54, 4.3.2006, p. 13.

⁽⁴⁵⁾ Punctul 5 din orientările privind ajutoarele de stat regionale.

⁽⁴⁶⁾ Secțiunea 5 din orientările privind ajutoarele de stat regionale permite acordarea de ajutoare de exploatare cu îndeplinirea unor condiții stricte. Mai mult, măsura reprezintă un ajutor *ad hoc*. În această privință, orientările prevăd că „În cazurile în care, în mod excepțional, se prevede acordarea unui ajutor individual *ad hoc* unei singure societăți sau limitat la un singur sector de activitate, statului membru îi revine responsabilitatea de a demonstra că proiectul contribuie la realizarea unei strategii coerente de dezvoltare regională și că, având în vedere natura și dimensiunea proiectului, nu va avea drept efect denaturarea inacceptabilă a concurenței.” Ungaria nu a oferit nici un fel de informații în acest sens.

orientări și comunicări nu sunt aplicabile în cazul de față. Mai mult, Ungaria nu a pretins că ajutorul ar putea fi compatibil în temeiul normelor respective.

- (106) Ajutorul care face subiectul evaluării reprezintă prin urmare un ajutor de stat incompatibil.

IX. AȘTEPTĂRI LEGITIME, DREPTURI DOBÂNDITE ȘI DISCRIMINARE

- (107) Deși Comisia nu contestă argumentul potrivit căruia predictibilitatea reprezintă, în general, un stimulent pentru investiții, ținând seama de caracterul obligatoriu al controlului exercitat de Comisie asupra ajutoarelor de stat în temeiul articolului 108 din TFUE, trebuie observat faptul că întreprinderile care beneficiază de un ajutor nu pot să aibă, în principiu, încredere legitimă în legalitatea ajutorului decât dacă acesta a fost acordat cu respectarea procedurii privind ajutorul de stat⁽⁴⁷⁾. În această privință, nici un beneficiar nu poate invoca buna credință pentru protejarea drepturilor dobândite și evitarea recuperării⁽⁴⁸⁾.

- (108) Este adevărat că, în mod repetat, Curtea a susținut că dreptul de a invoca principiul protecției așteptărilor legitime aparține oricărui justițiabil pe care o autoritate a Uniunii Europene l-a determinat să nutrească așteptări. Cu toate acestea, o persoană nu poate invoca încălcarea acestui principiu decât dacă i s-au furnizat asigurări precise din partea organismului administrativ⁽⁴⁹⁾. În cazul de față, MOL nu a primit asigurări din partea niciunei autorități a UE, care ar putea justifica o așteptare legitimă.

- (109) Destinatarul ajutorului acordat ilegal nu este împiedicat să invoce situații excepționale, presupunând în mod legitim că ajutorul este legal și refuzând astfel returnarea ajutorului respectiv. Totuși, în cazul de față nu au existat situații excepționale. Din contră, modificarea din 2008 la Legea minelor demonstrează că societățile miniere nu se pot baza, în principiu, pe faptul că nu vor exista deloc modificări ale legii.

- (110) Comisia subliniază faptul că taxele de exploatare minieră pentru terenurile aflate deja în exploatare au fost modificate recent de două ori, și anume la 8 ianuarie 2008 și la 23 ianuarie 2009. În primul rând, trebuie subliniat faptul că modificarea din 2008 la Legea minelor a fost

elaborată astfel încât să se aplice la autorizările de exploatare minieră existente. Prin urmare, formularea Legii minelor din 2008 se referă și la condițiile autorizărilor acordate înainte de 2008. Pentru aceste autorizări, taxele au fost adaptate de la intrarea în vigoare a noii Legi a minelor. Acest fapt dovedește că deținătorii de autorizări nu au așteptări legitime sau drepturi dobândite conform cărora nivelul taxelor impuse ar rămâne nemodificat pe întreaga durată a autorizării.

- (111) Contrar celor susținute de Ungaria și de alte părți interesate, jurisprudența UE confirmă că justițiabilii nu se pot baza pe absența modificărilor legii⁽⁵⁰⁾. De asemenea, modificările legii nu sunt împiedicate de principiul certitudinii juridice.

- (112) În ceea ce privește argumentul privind discriminarea, acesta a fost, de asemenea, respins. Majorarea taxelor nu reprezintă o măsură discriminatorie dacă este aplicată tuturor, mai ales în absența unei diferențieri în cadrul regimului, adică nu există diferențe între întreprinderile care funcționează în baza autorizării.

X. RECUPERAREA

- (113) În temeiul TFUE și al jurisprudenței constante a Curții de Justiție, în măsura în care s-a constatat că acordarea unui ajutor de stat nu este compatibilă cu piața comună, Comisia poate hotărî dacă statul în cauză trebuie sau nu să anuleze sau să modifice măsura de ajutor⁽⁵¹⁾. De asemenea, Curtea a susținut în mod consecvent că, în cazul măsurilor de ajutor considerate de Comisie ca fiind incompatibile cu piața internă, obligația statului de a anula măsura de ajutor este menită să restabilească situația existentă anterior⁽⁵²⁾. Curtea a afirmat în acest context că obiectivul este îndeplinit atunci când beneficiarul rambursează valoarea ajutoarelor acordate în mod ilegal, pierzând în acest fel avantajul pe care l-a avut față de ceilalți concurenți de pe piață, iar situația anterioară acordării ajutorului este restabilă⁽⁵³⁾.

- (114) Urmând jurisprudența menționată, articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/99 al Consiliului prevede că „atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar”⁽⁵⁴⁾.

⁽⁴⁷⁾ Cauza C-5/89, *Comisia/Germania*, Rec., 1990, p. I-3437, punctul 14.

⁽⁴⁸⁾ Cauza C-24/95, *Alcan Deutschland*, Rec., 1997, p. I-1591, punctul 43.

⁽⁴⁹⁾ Cauza C-182/03 și C-217/03, *Belgia și Forum 187 ASBL/Comisia*, Rec., 2006, p. I-5479, punctul 147.

⁽⁵⁰⁾ Cauza C-17/03, *Vereniging voor Energie, Milieu en Water*, Rec., 2005, p. I-4983, punctul 81.

⁽⁵¹⁾ Cauza C-70/72, *Comisia/Germania*, Rec., 1973, p. 813, punctul 13.

⁽⁵²⁾ Cauzele conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92, *Spania/Comisia*, Rec., 1994, p. I-4103, punctul 75.

⁽⁵³⁾ Cauza C-75/97, *Belgia/Comisia*, Rec., 1999, p. I-03671 punctele 64-65.

⁽⁵⁴⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

- (115) În acest fel, având în vedere că măsura în cauză este considerată ajutor ilegal și incompatibil, ajutorul trebuie recuperat pentru restabilirea situației care a existat pe piață înainte de acordarea acestuia. Prin urmare, suma care trebuie să fie recuperată urmează a fi calculată de la data înregistrării avantajului pentru beneficiar, adică atunci când ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului și se calculează dobândă până la recuperarea efectivă.
- (116) În acest caz, măsura este privită ca o secvență de acțiuni ale statului. Prin acordul de prelungire, MOL a fost protejată împotriva unor majorări ulterioare ale taxei legale de exploatare minieră. Avantajul pentru MOL s-a materializat când a avut loc prima modificare a Legii minelor, adică la 8 ianuarie 2008. Aceasta este data de la care MOL a fost *de facto* scutită de obligația plății unor taxe mai mari și, în consecință, a fost favorizată în detrimentul concurenților săi.
- (117) În conformitate cu explicațiile din considerentele 61-65, sistemul de referință aplicabil este cel care se referă la ceilalți participanți de pe piață care funcționează în baza regimului de autorizare. Prin urmare, avantajul constă în diferența dintre taxa efectivă de exploatare minieră pentru MOL, plătită după modificarea Legii minelor pentru terenurile aflate în exploatare în baza autorizării, și taxele stabilite în Legea minelor.
- (118) În conformitate cu cele descrise deja în considerentul 85 de mai sus, Comisia consideră că achitarea altor componente de plată din acord (taxa de prelungire și plata unică) s-a efectuat în schimbul prelungirii și nu pentru dreptul de a avea taxe mai joase decât cele aplicabile în cazul concurenților. Acest lucru înseamnă că acestea nu sunt luate în considerare la calculul avantajului.
- (119) Conform tabelului 5, diferența este, prin urmare, de 28,4 miliarde HUF în 2008 și 1,9 miliarde HUF în 2009, adică un total de 30,3 miliarde HUF. Aceasta este suma pe care Ungaria ar trebui să o recupereze de la MOL, plus dobânda. Sumele pentru 2010 trebuie și ele recuperate, dar cifrele nu sunt încă disponibile.
- (120) Diferența dintre nivelul din 2008 și 2009 al taxei de exploatare minieră se datorează faptului că, după cea de a doua modificare a Legii minelor care a intrat în vigoare la 23 ianuarie 2009 (după decizia Comisiei de inițiere a procedurii oficiale de investigare), a fost restabilită, cel puțin parțial, situația juridică dinaintea modificării din 2008, pentru anumite terenuri, adică acele terenuri care au fost date în exploatare între 1998 și 2008.

XI. CONCLUZIE

- (121) În baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că măsura în favoarea MOL, adică acordul de prelungire și modificarea din 2008 a Legii minelor reprezintă un ajutor de stat care este incompatibil cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (122) Având în vedere faptul că ajutorul este considerat ilegal și incompatibil, acesta trebuie recuperat de la MOL pentru a se restabili situația care a existat pe piață înainte de acordarea ajutorului.
- (123) Suma de recuperat este de 28 444,7 milioane HUF pentru 2008 și 1 942,1 milioane HUF pentru 2009. În ceea ce privește 2010, referitor la plățile taxelor de exploatare minieră deja efectuate, până la anularea măsurii, suma care urmează a fi recuperată trebuie să fie calculată de Ungaria la fel ca pentru 2008 și 2009,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

- (1) Combinația de taxă fixă de exploatare minieră stabilită prin acordul de prelungire convenit între statul ungar și MOL Nyrt. la 22 decembrie 2005 și modificările ulterioare ale Legii XLVIII din 1993 privind activitățile miniere reprezintă ajutor de stat acordat MOL Nyrt., în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.
- (2) Ajutorul de stat menționat la articolul 1 alineatul (1), acordat ilegal de Ungaria societății MOL Nyrt., prin încălcarea articolului 108 alineatul (3) din TFUE, este incompatibil cu piața internă.
- (3) Ungaria anulează acordarea ajutorului de stat menționat la alineatul (1) în termen de două luni de la notificarea prezentei decizii.

Articolul 2

- (1) Ungaria recuperează ajutorul menționat la articolul 1 de la beneficiar.

Tabelul 5

Sumele corespunzătoare obligației reale și ipotetice datorate de MOL pentru perioada respectivă

Plățile taxelor de exploatare minieră	Real (*) (în conformitate cu acordul de prelungire) milioane HUF	Ipotetic (în conformitate cu Legea minelor în vigoare) milioane HUF	Diferența milioane HUF
2008	106 226,3	134 671,0	- 28 444,7
2009	67 099,7	69 041,8	- 1 942,1

(*) Calculat în baza procentajelor taxei de exploatare minieră prevăzute în acordul de prelungire (adică 12,24 % pentru terenurile date în exploatare după 1 ianuarie 1998 și $J\% \times c$ pentru terenurile date în exploatare înainte de data respectivă).
Pentru detalii, vă rugăm să consultați tabelul 1.
În această sumă nu sunt incluse celelalte componente din acordul de prelungire (plata unică efectuată în 2005 și taxa de prelungire, a se vedea considerentul 14).

(2) Sumele acordate ca ajutor de stat sunt în total de 28 444,7 milioane HUF pentru 2008 și 1 942,1 milioane HUF pentru 2009. În ceea ce privește 2010, Ungaria trebuie să calculeze totalul acordat drept ajutor până la anularea măsurii.

(3) Sumele care urmează a fi recuperate sunt purtătoare de dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarului, până la data recuperării efective.

(4) Dobânzile se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 271/2008.

Articolul 3

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 1 este imediată și efectivă.

(2) Ungaria aplică prezenta decizie în termen de patru luni de la notificarea acesteia.

Articolul 4

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Ungaria pune la dispoziția Comisiei următoarele informații:

(a) suma totală (suma principală și dobânda) care urmează a fi recuperată de la beneficiar, inclusiv calcularea sumei reprezentând ajutorul pentru 2010;

(b) o descriere detaliată măsurilor deja adoptate și a celor planificate în vederea respectării prezentei decizii;

(c) documente justificative care să demonstreze că beneficiarul a fost somat să ramburseze ajutorul.

(2) Ungaria informează Comisia cu privire la progresul măsurilor adoptate la nivel național în vederea punerii în aplicare a prezentei decizii, până la finalizarea recuperării ajutorului menționat la articolul 1. Ungaria pune la dispoziție, fără întârziere, la simpla cerere a Comisiei, informații privind măsurile deja adoptate, precum și cele planificate, în vederea respectării prezentei decizii. Ungaria furnizează, de asemenea, informații detaliate privind sumele reprezentând ajutor și dobânzile care au fost deja recuperate de la beneficiar.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Republicii Ungare.

Adoptată la Bruxelles, 9 iunie 2010.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte